

โครงการโรงเรียนต้นแบบด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย

โครงการความร่วมมือระหว่าง

โรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ)

สมาคมส่งเสริมความปลอดภัยและอนามัยในการทำงาน (ประเทศไทย)

หลักการและเหตุผล

โรงเรียนช่างนับว่าเป็นต้นน้ำของแรงงานที่จะเข้าสู่ระบบทรัพยากรแรงงานในการผลิตของประเทศที่สำคัญที่สุด และนับว่ามีบทบาทสำคัญในเชิงกลไกการสร้างงานและการผลิตของประเทศโดยตรง ซึ่งส่งผลต่อประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานและความเจริญก้าวหน้าของประเทศ ในทางตรงกันข้ามยังส่งผลโดยตรงกับอัตราและจำนวนการประสบนันตรายของวัยแรงงานทั้งโดยตรงทั้งทางตรงบวกและทางลบ

ความสามารถในการผลิตบุคลากรในสาขาวิชาชีพต่างๆ ที่มีความพร้อมทั้งในด้านความสามารถเฉพาะที่เหมาะสมในแต่ละวิชาชีพ มีศักยภาพและความชำนาญพร้อมจิตสำนึกในเรื่องความปลอดภัยในกระบวนการทำงานประกอบวิชาชีพนั้นๆแล้ว จะนับได้ว่าโรงเรียนสามารถสร้างมืออาชีพในแต่ละสาขาวิชาชีพได้อย่างแท้จริง และจะมีบทบาทในการเป็นผู้นำด้านการสร้างวัฒนธรรมความปลอดภัยในวิชาชีพนั้นๆต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อสร้างให้มีระบบการจัดการความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในโรงเรียนจิตรลดา (สายวิชาชีพ) ที่มีประสิทธิภาพและเป็นต้นแบบของโรงเรียนอาชีวศึกษาของประเทศไทยต่อไป
2. เพื่อการบูรณาการหลักสูตรสายวิชาชีพต้นแบบทั้งในด้านหลักสูตร กระบวนการเรียนและการสอน ที่จะปลูกฝังองค์ความรู้วิชาชีพทัศนคติและจิตสำนึกที่สมบูรณ์พร้อมทั้งในด้านความสามารถในแต่ละสาขาวิชาชีพ และความปลอดภัยในการทำงาน ที่จะเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่า และสร้างความมั่นคงยั่งยืนให้กับตนเอง สถานศึกษา และประเทศชาติต่อไป
3. เพื่อให้ผู้สำเร็จการศึกษามีศักยภาพ ภาวะผู้นำและสามารถปฏิบัติงานในตำแหน่งเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานระดับหัวหน้างานได้จริง

แนวทางการดำเนินงาน

1. การพัฒนาสร้างระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในโรงเรียน

- 1.1. จัดตั้งโครงสร้างการบริหารงานความปลอดภัย กลไกการบริหารเพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และการปฏิบัติได้อย่างยั่งยืนต่อเนื่อง เช่น การจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน การสำรวจสถานะของระบบจัดการปัจจุบัน การกำหนดเป้าหมายและกิจกรรมในระบบการจัดการอย่างต่อเนื่อง เป็นต้น
- 1.2. การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ของบุคลากรให้มีความรู้ด้านความปลอดภัยในการทำงานตามแนวทางของกฎหมายความปลอดภัย เช่น การอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงานทั้ง 3 ระดับ (จป. เทคนิคขั้นสูง จป.บริหาร จป.หัวหน้างาน) คณะกรรมการความปลอดภัยฯ และหัวหน้าหน่วยงานความปลอดภัยในการทำงานฯ เป็นต้น
- 1.3. การสร้างกระบวนการเรียนการสอนในแต่ละสาขาวิชาชีพเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นที่การเข้าถึงองค์ความรู้ที่มีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาจิตสำนึกด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัย เพื่อพร้อมที่จะไปประกอบวิชาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

2. การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้มีความปลอดภัยสำหรับนักเรียน คณะครู บุคลากร และผู้เยี่ยมชม ตลอดจนในการเรียนและฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ

- 2.1. การสำรวจอันตรายและความเสี่ยงเบื้องต้นเพื่อปรับปรุงทางด้านกายภาพพื้นฐาน และติดตั้งป้ายสัญลักษณ์ความปลอดภัยฯ เช่น การเตือนอันตรายพื้นต่างระดับ การติดตั้งถังดับเพลิง การขีดสีตีเส้นกำหนดจุดรวมพลในกรณีฉุกเฉิน ป้ายทางหนีไฟและเส้นทางปลอดภัย กิจกรรม 5 ส เป็นต้น
- 2.2. การวิเคราะห์อันตรายและการประเมินความเสี่ยงโดยบุคลากรที่รับผิดชอบโดยตรง เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันอันตรายที่เหมาะสมในการป้องกันอันตราย ลดความเสี่ยง และสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องเหมาะสม เช่น กฎความปลอดภัยและระเบียบปฏิบัติในพื้นที่ ป้ายเตือนและสัญลักษณ์ความปลอดภัย การติดตั้งเครื่องป้องกันอันตราย การติดตั้งฉลากเตือนอันตราย โปสเตอร์รณรงค์ความปลอดภัยและความสะอาด การจัดให้มีกิจกรรมการสนทนาด้านความปลอดภัย และ/หรือการชี้บ่งอันตรายก่อนเริ่มต้นการฝึกปฏิบัติงาน เป็นต้น
- 2.3. การวิเคราะห์อันตรายและจัดให้มี ใช้ จัดเก็บ และการบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่เหมาะสมกับลักษณะการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ

3. การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพที่ครอบคลุมองค์ความรู้และจิตสำนึกด้านอาชีวอนามัย ความปลอดภัยในการทำงาน รวมทั้งการป้องกันอันตรายที่เกี่ยวข้องและสามารถเป็นต้นแบบได้ต่อไป

- 3.1. อันตรายและวิธีป้องกันอันตรายในสาขาวิชาชีพโดยการพัฒนาร่วมกันกับครูผู้รับผิดชอบในรายสาขาวิชาชีพ เพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพและสามารถพัฒนาจิตสำนึกด้านความปลอดภัยที่มีประสิทธิผลผ่านกระบวนการเรียนการสอน
 - 3.1.1. อันตรายและวิธีป้องกันอันตรายด้านกายภาพ ชีวภาพ เคมี กายศาสตร์ที่เกี่ยวข้องเป็นต้นและการเรียนรู้จากการเกิดอุบัติเหตุจริงในแต่ละด้าน
 - 3.1.2. ความปลอดภัยในการใช้อุปกรณ์เครื่องมือทุ่นแรงในการทำงานและการเคลื่อนย้ายในสาขาวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง เช่น การใช้รถยก เคน แชนด์ลิฟท์ เป็นต้น
 - 3.1.3. การเลือกใช้ การสวมใส่ การจัดเก็บและการบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่จำเป็นเหมาะสมกับแต่ละสาขาการเรียนรู้
 - 3.1.4. การพัฒนาจิตสำนึก และความมีวินัยและการเป็นผู้นำด้านความปลอดภัยในการป้องกันอันตรายที่เกี่ยวข้อง
- 3.2. การเรียนรู้ในองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยที่จำเป็น เช่น การเตรียมพร้อมและตอบโต้ในภาวะฉุกเฉิน การปฐมพยาบาล การตรวจความปลอดภัยก่อน/ขณะ/และหลังการปฏิบัติงาน กิจกรรมเตือนอันตรายที่เหมาะสม (การสนทนาก่อนเริ่มงาน กิจกรรมการเตือนอันตราย (KYT) เป็นต้น)
- 3.3. การเรียนรู้อันตรายและสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานในแต่ละลักษณะสถานประกอบกิจการที่ผู้จบการศึกษาต้องเข้าไปทำงาน การฝึกปฏิบัติและการดูงานในสถานประกอบกิจการจริงที่เป็นแบบอย่างได้ เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะการทำงาน และเกิดจิตสำนึกที่ดีที่เหมาะสมแต่ละสาขาวิชาชีพก่อนเข้าสู่ตลาดแรงงาน

ตัววัดผลสำเร็จ

1. โรงเรียนมีระบบจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยที่มีประสิทธิภาพ
2. โรงเรียนมีภาพลักษณ์ที่สะอาดเรียบร้อยและปลอดภัยเป็นที่ประจักษ์ได้
3. สถิติการบาดเจ็บ การเจ็บป่วยที่รุนแรง จากการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการที่ลดลง
4. สถิติการบาดเจ็บการเจ็บป่วยเล็กน้อย จากการฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการลดลง
5. มีคู่มือความปลอดภัยฯ และหลักสูตรที่ได้มาตรฐานและสอดคล้องกับแต่ละวิชาชีพ
6. มีสื่อการสอนที่สามารถเรียนรู้ให้เข้าใจได้ง่าย และสามารถสร้างความตระหนักได้จริง (ภาพ คลิปวีดีทัศน์แบบจำลอง เป็นต้น)
7. นักเรียนมีความรู้และจิตสำนึกด้านความปลอดภัยที่ประจักษ์ได้

แผนงานและระยะเวลาในการดำเนินงาน

แผนงาน	ความสำคัญ			ระยะเวลา	ผู้ประสานงาน		หมายเหตุ
	1	2	3		โรงเรียนจิตรลดา	สมาคมฯ	
1	การพัฒนาสร้างระบบการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยในโรงเรียน						
1.1	จัดตั้งโครงสร้างการบริหารงานความปลอดภัย กลไกการบริหาร เพื่อให้เกิดการพัฒนาองค์ความรู้และการปฏิบัติได้อย่างยั่งยืนต่อเนื่อง					ผู้อำนวยการ อาจารย์ช่อจิตร	รศ.ดร. เฉลิมชัย ดร.ธีระ
1.1.1	การจัดตั้งคณะกรรมการความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในโรงเรียน			1		ผู้อำนวยการ อาจารย์ช่อจิตร	รศ.ดร. เฉลิมชัย
1.1.2	การกำหนดนโยบายความปลอดภัยฯ			1		คณะกรรมการฯ	วิทยากรสมาคมฯ
1.1.3	การสำรวจสถานะของระบบจัดการปัจจุบัน			1		คณะกรรมการฯ	วิทยากรสมาคมฯ
1.1.4	การกำหนดเป้าหมาย และกลไกการบริหาร (เครื่องมือเดือนอันตราย (3ป) การตรวจความปลอดภัย การสนทนาความปลอดภัย การออกกำลังกาย ระบบรายงานและการสอบสวนอุบัติเหตุและเหตุการณ์เกือบอุบัติเหตุ ฯลฯ)				2	คณะกรรมการฯ	วิทยากรสมาคมฯ
1.1.5	การประชุมและติดตามผลการดำเนินงานประจำเดือน					คณะกรรมการฯ	วิทยากรสมาคมฯ
1.1.6	การตรวจความปลอดภัยและอาชีวอนามัยประจำเดือน					คณะกรรมการฯ	วิทยากรสมาคมฯ
1.2	การพัฒนาศักยภาพและองค์ความรู้ของบุคลากรให้มีความรู้ด้านความปลอดภัย ตามแนวทางของกฎหมายความปลอดภัยในการทำงาน						
1.2.1	การอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยและหลักสูตรคณะกรรมการฯ (1) ความปลอดภัยในการทำงานพื้นฐาน (2) จป.บริหาร (ครูบริหารความปลอดภัย) (3) จป.หัวหน้างาน (ครูจัดการความปลอดภัย) (4) คณะกรรมการความปลอดภัยและอาชีวอนามัย			1		เดือนกุมภาพันธ์ 2560 ผู้อำนวยการ และ รองผู้อำนวยการ ฝ่ายบริหาร	รศ.ดร. เฉลิมชัย และ วิทยากรสมาคมฯ

1.2.2	การอบรมเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยเทคนิคขั้นสูง และหัวหน้าหน่วยงานฯ (1) หัวหน้าหน่วยงานความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน (2) จป.เทคนิคขั้นสูง		2		เดือนตุลาคม- ธันวาคม 2560	ผู้อำนวยการ อาจารย์ช่อจิตร	รศ.ดร. เฉลิมชัย ดร.ธีระ	
2 การพัฒนาสภาพแวดล้อมของสถานที่ให้มีความปลอดภัยสำหรับนักเรียน คณะครู บุคลากร และผู้เยี่ยมชม ตลอดจนในการเรียนและฝึกปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ								
2.1	การสำรวจอันตรายและความเสี่ยงเพื่อปรับปรุงทางด้านกายภาพ พื้นฐาน เช่น การเตือนอันตรายพื้นต่างระดับ การติดตั้งถังดับเพลิง การขีดสีตีเส้น จุดรวมพลในกรณีฉุกเฉิน ป้ายทางหนีไฟและเส้นทาง ปลอดภัย				เดือนตุลาคม- ธันวาคม 2560	ผู้อำนวยการ อาจารย์ช่อจิตร คณะกรรมการฯ	รศ.ดร. เฉลิมชัย ดร.ธีระ นายบัญชา	สถานที่ทั่วไป
	(1) จุดรวมพล	1			ตุลาคม 2560	อาจารย์ศุภดิศ	วิทยากรสมาคมฯ	
	(2) กฎความปลอดภัย / ระเบียบนโยบายความปลอดภัย	1			ตุลาคม 2560	อาจารย์ศุภดิศ	วิทยากรสมาคมฯ	
	(3) สถิติ/ข้อมูลความปลอดภัย		2		ตุลาคม 2560	อาจารย์ช่อจิตร	วิทยากรสมาคมฯ	
	(4) ความปลอดภัยทั่วไป (ทางต่างระดับ / กันตก/ ขีดสีตีเส้น)	1			ตุลาคม 2560	อาจารย์ศุภดิศ	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2	การวิเคราะห์อันตรายและการประเมินความเสี่ยงโดยบุคคลกรที่ รับผิดชอบโดยตรง เพื่อกำหนดมาตรการป้องกันอันตรายที่เหมาะสม				ตุลาคม 2560- มีนาคม 2561	อาจารย์ศุภดิศ อาจารย์ประจำวิชา	นายบัญชา วิทยากรสมาคมฯ	ห้องฝึกปฏิบัติ และห้องครัว
2.2.1	การค้นหาความเสี่ยงในพื้นที่ปฏิบัติในห้องปฏิบัติการ	1			ตามแผนย่อย	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2.2	การวิเคราะห์งานเพื่อความปลอดภัย	1			ตามแผนย่อย	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2.3	การจัดการ/การจัดเก็บ/การบำรุงรักษา อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล	1			ตามแผนย่อย	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2.4	การเสริมการป้องกันทางกายภาพ (ครอบนิรภัย/การ์ด)	1			ตามแผนย่อย	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2.5	การขีดสีตีเส้น และการเตือนอันตราย	1			ตามแผนย่อย	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
2.2.6	การกำหนดมาตรการพัฒนาจิตสำนึก (สนทนาก่อนเริ่มงาน ออกกำลังกาย การเตือนอันตรายกิจกรรมการเตือนอันตราย KYT)		2		ธันวาคม 2560 หรือเมื่อพร้อมก่อน	อาจารย์ศุภดิศ	วิทยากรสมาคมฯ	สร้างจิตสำนึก
2.3	การจัดการ/การจัดเก็บ/การบำรุงรักษา อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล		2		ตุลาคม 2560-	อาจารย์ศุภดิศ	นายบัญชา	

	บุคคล				มีนาคม 2561	อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ	
3	การพัฒนาหลักสูตรวิชาชีพที่ครอบคลุมองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยและการป้องกันอันตรายที่เกี่ยวข้อง							
3.1	อันตรายและวิธีป้องกันอันตรายในสาขาวิชาชีพ				3		อาจารย์ช่อจิตร อาจารย์ศุภดิศ	วิทยากรสมาคมฯ
3.1.1	อันตรายและวิธีป้องกันอันตรายในสาขาวิชาชีพ (กายภาพ ชีวภาพ เคมี การยศาสตร์ เป็นต้น)				3		อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ
3.1.2	การใช้อุปกรณ์ทุ่นแรงในการเคลื่อนย้าย เช่น การใช้รถ เครน แชนด์ลิฟต์ เป็นต้น						อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ
3.1.3	องค์ความรู้การเลือกใช้ การสวมใส่ การจัดเก็บและการบำรุงรักษาอุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่จำเป็นเหมาะสมกับสาขาการเรียนรู้				3		อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ
3.1.4	การพัฒนาจิตสำนึก และความมีวินัยและการเป็นผู้นำด้านความปลอดภัย						อาจารย์ประจำวิชา	วิทยากรสมาคมฯ
3.2	การเรียนรู้ในองค์ความรู้ด้านความปลอดภัยและอาชีวอนามัยที่จำเป็น						อาจารย์ช่อจิตร อาจารย์ศุภดิศ	ดร. ธีระ วิทยากรสมาคมฯ
3.2.1	การเตรียมพร้อมและการตอบโต้ในภาวะฉุกเฉิน				3			วิทยากรสมาคมฯ
3.2.2	การปฐมพยาบาล CPR และการใช้เครื่องกระตุ้นหัวใจ							วิทยากรสมาคมฯ
3.2.3	การตรวจความปลอดภัยและการสังเกตอันตราย				3			วิทยากรสมาคมฯ
3.2.4	การดับและควบคุมเพลิงขึ้นต้น และ อื่นๆ							วิทยากรสมาคมฯ
3.3	การเรียนรู้อันตรายและสร้างเสริมประสบการณ์การทำงานในแต่ละลักษณะสถานประกอบ					มีนาคม 2561	อาจารย์ช่อจิตร อาจารย์ศุภดิศ	รศ.ดร. เฉลิมชัย ดร. ธีระ
3.3.1	การเรียนรู้ประสบการณ์ความปลอดภัยในกระบวนการผลิต/บริการที่เกี่ยวข้อง							
3.3.2	การอบรมดูงานในสถานประกอบการที่เป็นตัวอย่างได้							
3.3.3	การฝึกปฏิบัติงานในด้านความปลอดภัยในสถานประกอบการที่ดี							